כל הזבחים פרק שמיני זבחים

למעלה בלמטה לא מכשיר למעלה אלא ע"י רואין לשם מיס ומיהו הא נמי חד טעמא הוא דמשום דאית ליה לשם מיס הוא דלא עבר משום בל תוסיף ועוד כשעובר על בל תוסיף אינו משנה בדם לפסול אבל בניתנין למעלה ולמטה וניתנין בחוץ בניתנין בפנים כולהו משנה בדם לפסול: **מנין אפילו נתערב באשם בו'.** תימה כי היכי דלהאי תנא איצטריך קרא לתודה [מב] לעולה ולאשם ולמאן דנפקא ליה נמי מולקא מדם הפר ומדם השעיר דעולין אין מבטלין דלמא ה"מ פר ושעיר ששוין לגמרי במתנותיהן מתן אחד במתן ד' מנין או עולה בנאכלין וכן למאן דנפקא ליה מקודש הם מנא ליה נתערב [ל] בדם עולה דלמא בקדשים הנאכלין מיירי: **ואין תמורתו קריבה.** תימה כיון דתנאי היא אמאי הדר ביה בפ"ק דתמורה (דף ה:) דקאמר ורבא אין ה"נ אלא הם למה לי כו': **הא אוקימנא ברובא עליונים.** פי' בקונטרס והאי דיהיב למטה לשם שירי חטאת הוא דקיהיב אבל עולה לא מתכשרא דהא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד א"נ [מג] מוקמת לה בתערובת חטאת ועולה לא שמעת מינה (לא) מקום עולה מקום שיריים דכיון דעולה לא מתכשרא לא זריק להו במקום עולה אלא באצטבאות וקשה דלרבנן דאמרי יש בילה והויא [לא] לה עולה כשרה ויש דם עולה שנשאר למטה וראוי לזריקה: **נתן בחוץ ואחר כך נתן בפנים כשר.** וכגון דיהיב דמיס הפנימים בחוץ לשם מיס דאי לאו הכי היאך חוזר ונותן בפנים והלא כבר נתכפר לשמואל לפי מה שפירשתי לעיל בפ' שני (כו: ד"ה אמר) דמזבח חיצון לדמיס הפנימיים כמקומן דמי ובכי האי גוונא מיירי סיפא בפנים ונתן בחוץ שהכנים דמיס החיצונים לשם מיס וק"ק [1] אמאי פסול כשמכנים לשם מיס דלכפר כתיב:

[מ] ת"ל [א] דם דם שיכול אין לי אלא [ב] אלו שנתערבו בתמורתה שאף מחיים תקרב מנין לרבות תודה ושלמים מרבה אני תודה ושלמים שבאין בנדר ונדבה כמותה מנין לרבות את האשם שטעון מתן ד' כמותו [ג] בכור ומעשר ופסח מנין ת"ל דם דם מאי לאו סוף עולה ובכור ושמע מינה מקום עולה מקום שירים לא תחילת עולה ובכור ומאי קמ"ל דאין עולין מבטלין זה את זה מולקה [ד] מדם הפר ומדם השעיר נפקא תנאי היא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא והני תנאי מולקה מדם הפר ומדם השעיר לא ילפי קסברי [ה] אין מערבין לקרנות מדם דם לא יליף [ו] דם דם לא משמע להו אלא מקודש הם מאי טעמא לא ילפי קסברי [ז] קודש הם הם קריבין [ח] ואין תמורתן קריבה ואידך נפקא ליה [ט] מאם שור אם שה לה' הוא הוא קרב ואין תמורתו קריבה ת"ש נתן למעלה ולא נמלך אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה אלו [י] ואלו עולין לו מאי לאו דאיערוב חטאת ועולה וכיון דיהיב ליה למעלה הוו להו שירים וקתני אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה ושמע מינה מקום עולה מקום שירים כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר אמרי במערבא הכא במאי עסקינן כגון דאיערב [יא] חטאת החיצונה בשירים א"ל אביי ונימא מר כגון דאיערב בשירים [יב] דלמא הא קמ"ל אפילו למ"ד שירים מעכבין [יג] חסרו אין מעכבין א"ל רבא תוספאה לרבינא הא אוקימנא ההיא ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד [א"ל] ה"מ למאן [יד] דאמרו מעיקרא [טו] אין בילה מסקנא בכוסות פליגי:

מתני' [יז] הניתנין בפנים שנתערבו בניתנין בחוץ ישפכו לאמה נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים כשר בפנים וחזר ונתן בחוץ רבי עקיבא פוסל וחכמים [יח] מכשירים [יט] שר"ע אומר כל דמים שנכנסו לכפר בהיכל פסולין וחכמים אומרים [כ] חטאת בלבד רבי אליעזר אומר אף האשם שנאמר [כא] כחטאת כאשם:

גמ' וניפלוג נמי ר"א בהא היכי ליעביד ניתיב בחוץ והדר ניתיב לפנים כשם [כב] שמצוה להקדים עליונים לתחתונים כך מצוה להקדים פנים לחוץ

ונתן מהם בחוץ בקרנות והוי שלא במקומו אבל מכי נתן למעלה [כג] הוו להו שירים ושריים ושייהן ביסוד וכרבי ישמעאל דאמר זה וזה יסוד מערבי לו כר"ש דאמר זה וזה יסוד דרומי לעיל (דף נג.): **ונימא מר כגון דאיערב חטאת החיצונה בשיריים** [כא]. כלומר בשירי חיצונה כמותה דהכי שפיר טפי שמקום שיריהן שוה לדברי הכל: **דלמא הא קמ"ל.** האי דאוקמה אף בשירי פנימית דאפילו למאן דאמר שירים הפנימיים מעכבי ה"מ כי לא יהיב מייניהו מידי אבל חסרו מקצתן נאמר מתן דמים הפנימיים אין החסרון מעכב ושופך השאר ליסוד דהא הכא חסרו שירים הפנימיים בשנתן [כב] דמיהן למעלה ואפ"ה מתכשרי: **והא אוקימנא ברובא עליונים.** פי' בקונטרס והאי דיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד א"נ [כג] מוקמת לה בתערובת חטאת ועולה לא ש"מ מקום עולה מקום שירים דכיון דעולה לא מתכשרא לא זריק להו במקום עולה אלא באצטבא ומאי דוחקיה לאוקומה בחטאת ושירים: **א"ל ה"מ.** הנך שיעורי דשניהן לעיל למאי דהוה ס"ד מעיקרא דבבולו פליגי והוה מהדרינן אשיעורי דחיקי לאוקומי לדרב אשי דאמר לר"א אין בילה דלא תיקשי ליה הך [כד] מתניתא: **מסקנא** [כה]. דשיעוריין הדרנא בן ואוקימנא לשיעורי [כו] דפלוגתא דידהו בהך מתני' בתערובות כוסות הוא ומתרוייהו קאמר ר"א דליתיב למעלה ולמטה ושייהן כשירין והיכא דנתן למעלה ולא נמלך דברי הכל יתן למטה ואלו ואלו עלו ואי הוה מוקי לה רב יהודה [כז] בחטאת ועולה הוה קשיא ליה: **מתני' הניתנין בפנים** [כח] **ישפכו לאמה. דלית לן רואין ואסור לשנות באלו מפני הכשירין של אלו.** וגמרא פריך וניפלוג נמי ר"א בהא דהא אית ליה רואין: **ר"ע פוסל בחיצון: וחכמים מכשירין.** בכל קרבנות חוץ מחטאת החיצונה דמיפסלא משום וכל חטאת אשר יובא וגו' [ויקרא ו ן]: **גמ' כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים.** דם חטאת לדם עולה כדאמר בכל התדיר (לקמן דף פט.): **כך מצוה להקדים פנים לחוץ.** דפנים חשוב: **ניתיב**

מ"ל דם דם שיכול אין לי אלא אלו יקרבו שאף אם נתערבו מחיים יקרבו מנין אפילו נתערב באשם כו': מ"ל [א]. חד מינייהו דריש ומשמע ליה את הדם בכל מקום שהוא שמו עליו ולא בטל: **יכול אין לי אלא נתערב באלו.** דקא [ב] מרבינן מיניה דיקרבו שכן תערובתן דאויה לקרב אפילו נתערבו בהמה בבהמה מחיים דהא עולה בתמורה או בעולה אחרת תנן במתני' [עח:] קדשים בקדשים מין במינו זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב לשם מי שהוא וכן בנתערבו בחולין תמיימין תנן לעיל (דף עח:) ימכרו החולין לצרכי אותו המין והדר הוו להו קדשים בקדשים מין במינו. מנין אפי' נתערב בדם אשם יקרב ואף על פי שאינו מינו ואם נתערב מחיים לא היה קרב כדתנן (שם) קדשים בקדשים מין בשאינו מינו ירעו: **אביא את אשר נתערב באשם.** מהאי רבויא גופיה ולא בעי קרא אחרינא הואיל ושניהם קדשי קדשים ואע"ג דאם נתערבו מחיים לא קרב התם משום דאית להו תקנתא ברעייה הוא: **מ"ל דם דם.** להכי איצטריכו דם דם תרי זימני: **והני תנאי כו'.** לשון בעיא הוא. והנך תלתא תנאי דאיפליגו במילף לעולין שאין מבטלין זה את זה מתלתא קראי בשלמא כולהו מולקח מדם הפר ומדם השעיר לא ילפי קסברי תרי תנאי דשמעתין אין מערבין דם פר ושעיר למתן דם קרנות מזבח הפנימי ומאי [ג] ולקח מדם הפר ומדם השעיר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו ופלוגתא דר' יונתן ורבי ישמעאל היא במסכת יומא (דף מ:): **והאי** [ד] **מדם דם לא משמע להו.** לתנא דהקומץ ולתנא דקדש הם אלא מקדש הם כו': **ואין תמורתן קריבה.** ולא למידרש ביה בהוויתן יהו אתא: **נתן למעלה ולא נמלך** [טו]. מתני' דפליגי ביה ר"א ורבנן בניתנין למעלה שנתערבו בניתנין למטה: **מאי נאו פלוגתייהו בחטאת שנתערבה בעולה הוא.** כדקס"ד עד השתא וקתני דאפי' לרבנן יחזור ויתן למטה לכתחלה ואף על גב דנתערבו השתא סוף חטאת ועולה וש"מ חד מקום הוא: **הכא במאי עסקינן.** דישא דפלוגתא למטה [טז] לכתחלה כגון דאיערב תחלה [יז] חטאת החיצונה בשירי חטאת הפנימית דאינהו שירים שתמא הלכך [יח] נתן למעלה ולא נמלך דאי נמלך לרבנן ישפך דהוו להו ניתנים בפנים שחזר [יט] ונתן מהם בחוץ בקרנות והוי שלא במקומו אבל מכי נתן למעלה [כ] הוו להו שירים ושריים ושייהן ביסוד וכרבי ישמעאל דאמר זה וזה יסוד מערבי לו כר"ש דאמר זה וזה יסוד דרומי לעיל (דף נג.): **ונימא מר כגון דאיערב חטאת החיצונה בשיריים** [כא]. כלומר בשירי חיצונה כמותה דהכי שפיר טפי שמקום שיריהן שוה לדברי הכל: **דלמא הא קמ"ל.** האי דאוקמה אף בשירי פנימית דאפילו למאן דאמר שירים הפנימיים מעכבי ה"מ כי לא יהיב מייניהו מידי אבל חסרו מקצתן נאמר מתן דמים הפנימיים אין החסרון מעכב ושופך השאר ליסוד דהא הכא חסרו שירים הפנימיים בשנתן [כב] דמיהן למעלה ואפ"ה מתכשרי: **והא אוקימנא ברובא עליונים.** פי' בקונטרס והאי דיהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד א"נ [כג] מוקמת לה בתערובת חטאת ועולה לא ש"מ מקום עולה מקום שירים דכיון דעולה לא מתכשרא לא זריק להו במקום עולה אלא באצטבא ומאי דוחקיה לאוקומה בחטאת ושירים: **א"ל ה"מ.** הנך שיעורי דשניהן לעיל למאי דהוה ס"ד מעיקרא דבבולו פליגי והוה מהדרינן אשיעורי דחיקי לאוקומי לדרב אשי דאמר לר"א אין בילה דלא תיקשי ליה הך [כד] מתניתא: **מסקנא** [כה]. דשיעוריין הדרנא בן ואוקימנא לשיעורי [כו] דפלוגתא דידהו בהך מתני' בתערובות כוסות הוא ומתרוייהו קאמר ר"א דליתיב למעלה ולמטה ושייהן כשירין והיכא דנתן למעלה ולא נמלך דברי הכל יתן למטה ואלו ואלו עלו ואי הוה מוקי לה רב יהודה [כז] בחטאת ועולה הוה קשיא ליה: **מתני' הניתנין בפנים** [כח] **ישפכו לאמה. דלית לן רואין ואסור לשנות באלו מפני הכשירין של אלו.** וגמרא פריך וניפלוג נמי ר"א בהא דהא אית ליה רואין: **ר"ע פוסל בחיצון: וחכמים מכשירין.** בכל קרבנות חוץ מחטאת החיצונה דמיפסלא משום וכל חטאת אשר יובא וגו' [ויקרא ו ן]: **גמ' כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים.** דם חטאת לדם עולה כדאמר בכל התדיר (לקמן דף פט.): **כך מצוה להקדים פנים לחוץ.** דפנים חשוב:

עין משפט נר מצוה

סח א מיי' פרק ג מהלכות תמורה הלכה ח:

סט ב ג ד מיי' פרק ב מהלכות פסח"מ הלכה יג:

ע ה מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ה:

תורה אור השלם

1. אֹרֶךְ בְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּבֵר לִיהוָה בְּבְהֶמָה לֹא יַקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ אִם שׁוֹר אִם שֶׂה לַיהוָה הוּא:
ויקרא כז, כו

2. בַּחַטָּאת בָּאָשָׁם תּוֹרַת אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ לוֹ יִהְיֶה:
ויקרא ז, ז

שיטה מקובצת

מנין לרבות תודה ושלמים כו'. וא"ת ולמאן דליף מבכור אמאי לא קאמר נמי שאר קדשים מנין והיכי ליף טולי קדשים מהך קרא, וי"ל דהתם לא צריך שהרי בכור לאחר קרבן שיתערב אין מתן דמו שוה שהרי אין שום קרבן שוה למתן דם הבכור וא"כ אתעניו מינה דה"ה כולהו אפי' אין שוין אין מבטלין זה את זה. וא"א אמאי אין מעמיד קרא דקודש הם בבכור שנתערב במעשר דמתן דמן שוה ואפילו יימא שאר קדשים מנין, וי"ל דהאי קרא משתעי נמי במעשר כדדרשינן לעיל (דף ט:) דמו לא נאמר אלא דמם מכאן לבכור ומעשר כו' א"ה הוי פירושא דקודש הם שאם נתערב אחד מאלו בקרבן אחר היינו שאחר קדשים שאינם שוין נאלו במתן דמן יקרבו, לכן לא צריך קרא אחרינא. וא"ת למאן דליף מדם הפר ומדם השעיר מנלן שאר קרבנות דילמא שאני אלו דמתן דמן שוה אבל שאר קרבנות שאין מתן דמן שוה אימא שיבטלו זה את זה, וי"ל דיהיב דגזירת הכתוב הוא דמעברינן לקרבות א"כ מה לי מבטלין מה לי אין מבטלין (ע"כ) מאי קמ"ל קרא דקרייה דם שעיר דילמא מהאי דמבטלין, [אלא] ע"כ לשאר קרבנות אתא. וא"ת ולמ"ד מערבין לקרבות היכי יצא ידי דם שעיר דילמא מהאי דיהיב למטה ומהאי לא יהיב כדאמר לעיל, וי"ל דשמא לא בעי שיעורא דאפי' אחד מ"ל דשמא לא בעי שיעורא הכא (דמתן) [במתן] קרבות דפיימי לא בעי שיעורא דלהוצאות דלפני ולפנים ולפריכת מקטרת לא בעי שיעורא דוהה כל דהו משמע. ועי"ל דאפי' אח"ל דבהוצאות דפריכת בעי שיעורא מ"מ גבי מתן קרבות דכתיב דם הפר ודם השעיר בזירכא הכתוב הוא גבי קרבות דתערובת דאפי' אין במתנה רק חלי שיעור מזה וחלי שיעור מזה אפ"ה קאמר דחמנא דמצוהו בכך, ולא [דמי] לכל הנך דשמעתין דעיקר מלוהן לבדן בלא תערובת גבי מי חטאת ובגי הגיתנין למעלה שנתערבו בגיתנין למטה (וכיון) [דכיון] דעיקר מלוהן לבדן והלריך בהן שיעור א"כ כשנתערבו בעינן שיעורא מכל חד, אבל דם הפר ודם השעיר בקרבות עיקר מלוהו בתערובת למ"ד מערבין לקרבות ולכך בחד שיעור משתייהן פגי, וכ"מ א"כ היכי פשטינן מינה דעולין אין מבטלין שום קרבן שוה למתן דם הבכור וא"כ אתעניו מינה דה"ה כולהו אפי' אין שוין אין מבטלין זה את זה, וא"א אמאי אין מעמיד קרא דקודש הם בבכור שנתערב במעשר דמתן דמן שוה ואפילו יימא שאר קדשים מנין, וי"ל דהאי קרא משתעי נמי במעשר כדדרשינן לעיל (דף ט:) דמו לא נאמר אלא דמם מכאן לבכור ומעשר כו' א"ה הוי פירושא דקודש הם שאם נתערב אחד מאלו בקרבן אחר היינו שאחר קדשים שאינם שוין נאלו במתן דמן יקרבו, לכן לא צריך קרא אחרינא. וא"ת למאן דליף מדם הפר ומדם השעיר מנלן שאר קרבנות דילמא שאני אלו דמתן דמן שוה אבל שאר קרבנות שאין מתן דמן שוה אימא שיבטלו זה את זה, וי"ל דיהיב דגזירת הכתוב הוא דמעברינן לקרבות א"כ מה לי מבטלין מה לי אין מבטלין (ע"כ) מאי קמ"ל קרא דקרייה דם שעיר דילמא מהאי דמבטלין, [אלא] ע"כ לשאר קרבנות אתא. וא"ת ולמ"ד מערבין לקרבות היכי יצא ידי דם שעיר דילמא מהאי דיהיב למטה ומהאי לא יהיב כדאמר לעיל, וי"ל דשמא לא בעי שיעורא דאפי' אחד מ"ל דשמא לא בעי שיעורא דאפי' אחד מ"ל דשמא לא בעי שיעורא הכא (דמתן) [במתן] קרבות דפיימי לא בעי שיעורא דלהוצאות דלפני ולפנים ולפריכת מקטרת לא בעי שיעורא דוהה כל דהו משמע. ועי"ל דאפי' אח"ל דבהוצאות דפריכת בעי שיעורא מ"מ גבי מתן קרבות דכתיב דם הפר ודם השעיר בזירכא הכתוב הוא גבי קרבות דתערובת דאפי' אין במתנה רק חלי שיעור מזה וחלי שיעור מזה אפ"ה קאמר דחמנא דמצוהו בכך, ולא [דמי] לכל הנך דשמעתין דעיקר מלוהן לבדן בלא תערובת גבי מי חטאת ובגי הגיתנין למעלה שנתערבו בגיתנין למטה (וכיון) [דכיון] דעיקר מלוהן לבדן והלריך בהן שיעור א"כ כשנתערבו בעינן שיעורא מכל חד, אבל דם הפר ודם השעיר בקרבות עיקר מלוהו בתערובת למ"ד מערבין לקרבות ולכך בחד שיעור משתייהן פגי, וכ"מ א"כ היכי פשטינן מינה דעול

ניתיב בפנים והדר ניתיב בחוץ. דהא לר"א אתר דמיס הנכנסין להיכל כשרין חוץ מחטאת ואשם כדקתני מתני': **כיון דאיכא חטאת ואשם.** שאם נתערבו יא) דמיס בדמיס הפנימיים לא מצי למימר יתן בפנים ואח"כ יתן בחוץ משום דמיפסלי חיצונים לא פסיקא ליה. ות"ת ליפסלינהו לחיצונים להכשיר פנימיי' למפסלינהו בידים לא קאמר ר"א ומוטב להמתין עד שקיעת החמה ויפסלו מאליהן ויפסכם לאמה: **משל דרבי עקיבא.** דמשמע ליה שאר כל הדמים בכלל כל חטאת אשר יובא מדמה [ויקרא ו] למה הדבר דומה לתלמיד שמוג לו לרבו יין בחמין וכו': **לא בחמין אנו עסוקין.** וכיון שאני אומר לך מזוג שתה בחמין הייתי אומר לך עכשיו הגיי אומר לך בין בחמין בין בצונן כלומר העוסק בדבר אין רגיל להזכירו כשמדבר בו ואם מזכירו בדעתו להוסיף אחרים עמו ואומר אף זה שהייתי עסוק בו יהא בכלל: **ה"נ מכדי בחטאת עסקינן ואתי.** כולה פרשה: **חטאת דכתב רחמנא ל"ל.** לכתוב ואם יובא מדמה וגו': **אלא ה"ק אלו** יב) **חטאת לחוד קאמינא.** אלא אף חטאת כשאר קדשים אשר יובא וגו' דלא תימא חטאת לא תיפסול שכן מצינו חטאת נכנסת להיכל בחטאות הפנימיות: **מכדי איתרבו כל הקדשים.** (לעיל) [לקמן] מהאי קרא לענין שיהו טעונים מריקה ושטיפה כלי מתכות שנתבשלו בהן כדילפינן בפרק דם חטאת (לקמן לו:) מקדש קדשים היא וסמיך ליה וכל חטאת אשר יובא ואי שאר קדשים נמי מיפסלי ל"ל למיכתב חטאת יג) ליכתוב ואשר יובא מדמה ש"מ חטאת דוקא קאמר: **הא לא דמיא כו'.** מסקנא דקושיא היא: **אלא חטאת יחיד.** דהא כתיב הך פרשה חטאת אגל פרשה אשם ופרשה שלמים ותודה שהן של יחידים יד): **כלפי לייא.** סתם חטאת יחיד נקבה היא: **להכי הוא דאתא.** לחטאת חיצונה שנכנס דמה לפנים: ה"ג **כל הענין הזה אינו מדבר כו'** וכ"ג לפי שמלינו. ואדרבנן פליג בת"כ דמוקמינן טו) ליה ליפסול חטאת החיצונה שנכנס דמה לפנים ואמר להו אין המקרא מדבר אלא בפנימיות שדמם נכנס לפנים מלזה טז) ואמר קרא שאם אירע בהן פסול ישרפו אבית הבירה בעזרה ולא חוץ לג' מחנות כמצותן יח) כדכתיב בהאי קרא (ויקרא ו) בקדש באש תשרף שתהא שריפתה בקדש וליתן לא תעשה על אכילתן בין כשרין בין פסולין כדכתיב (שם) לא תאכל דבמקומן לא נאמר אלא על אכילתן וכתבו כאן: **אמרו לו לדבריך חטאת החיצונים שנכנס דמה לפנים מנין.** שנפסלה: **אמר להו הן לא הובא אם דמה.** כתיב גבי שעיר החטאת ששרפו בני אהרן וקאמר להו משה הן לא הובא את דמה הא הובא בדין שרפוה: **לדבריו דר"ע.** דמוקי ליה בהכי ומרבה והולך שאר קדשי יח) קדשים קאמר דאין לו לרבות בו אלא חטאת יט): **מתני' יצא אחד מהם נחוץ.** חוץ לעזרה: **הפנימי כשר.** ונותן ממנו מתנותיו והקרבן עולה לו: **נכנס אחד מהן לפנים.** להיכל: **מכשיר בחיצון.** לתת ממנו מתנותיו והקרבן כשר: **וחכמים פוסלין.** וטעמייהו מפרש בגמרא: **ומה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ.** כלומר מה בחוץ שהוא מקום שהמחשבה פוסלת בו אם חישב בשחיטה ע"מ לזרוק דמה בחוץ פסול: **לא עשה.** אלא מוציא מקצת הדם בחוץ כ): **אם המשויר.** בפנים כיוצא כדאמריתו הפנימי כשר. וטעמא ילפינן בגמ': **מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים.** כלומר היכל שהוא מקום שאין מחשבה פוסלת כא) בפנים שאם שחט ע"מ ליתן את הניתנין בחוץ בפנים כשר כדאמרי' בפרק כל הפסולין (לעיל לו.) אינו דין כו': **עד שיכפר.** בהיכל: **ואין הליץ מרלה על היוצא.** דאמרינן בפרק שני (לעיל כג:) הא אינו נוגע אלא עון טמא ואע"ג דפסולין שעלו לא ירדו ארצויי מיהא לא מרלו: **גמ' לא פסל דם שבחוץ את דם שבפנים.** אם הוציא אחד מן הכוסות השני כשר: **מדמה אפילו מקצת.** מדלא כתיב את דמה. ורבי יוסי הגלילי לטעמיה דאמר האי קרא בחטאות הפנימיות כתיב ופסול דחיצונה שנכנס דמה לפנים מהן לא הובא את דמה והוא כוליה משמע: ה"ג **אמר להן ק"ו ליוצא מעשה.** מהשתא דאוקימתון האי קרא להכי: **הנכנס פוסל את המשויר ואין היוצא פוסל את המשויר.** דמדמה מיעוטא הוא דמה של מובאת ולא דמה של יוצאת: **והא מחשבה פוסלת בו'.** כ) הש"ס קבעי לה ולא גרס לה בת"כ במילתיה דרבי יוסי הגלילי דהא לדידיה נמי איכא למיבעי: **הרי הוא אומר.** במחשבת חוץ למקומו שלשי דמוקמינן בפרק ב' (לעיל דף כח:) תניהו לענין חוץ למקומו ולהכי נקיט ליה בלשון שלישי דאין מחשבת מקום פוסלת אלא אם כן משולש בדם ובשר ואימורין כגון חוץ לעזרה שבשעת היתר הבמות מצויין כב) שלשתן בו לאפוקי מחשבת הכנסה כג) דלאו מקום בשר ואימורין הוא: כד) **ולא** כה) **הא מחשבת חוץ למקומו פוסלת בק"ו.** ממחשבת הכנסה: **פגול זה הוא חוץ למקומו.** דאיכא דמפיק לתרוייהו מקרא אריבא דפרשת לו [ויקרא ז] כו) והאי דפרשת קדושים תהיו

עכשיו בין בחמין בין בצונן. דמזוג לי לשנא דיתורא כה) הוא דנמזיגה של חמין היו עסוקין ובא לומר ולרבות אפילו צונן: **מכדי איתרבו כל הקדשים לענין מריקה ושטיפה.** תימה דלמא ר"ע סבר לה כמ"ד לקמן (דף לו:) קדשי קדשים טעונין מריקה ושטיפה ולא קדשים קלים ואתי חטאת לרבות קדשים קלים: **ת"ל כל חטאת.** ל"ע ברש"ש אלו עוברין (פסחים מג:) דפליגי בדרשה דכל ובכורות (דף לד.) כו): **אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין.** תימה כיון דכבר ריבה חטאת לבור אימרבי לי חטאת זכר דאין נקבה בבור ואי הוה גרסי' איפכא ניחא כז) תימה לרבי יוסי הגלילי דנפקא ליה מהן לא הובא תיקשי ליה דאין לי אלא חטאת ליבור זכר כגון שעיר דר"ח חטאת יחיד ונקבה מנין כח): **ותהא מחשבה פוסלת בפנים** מק"ו. תימה מה לחוץ שכן פסל בו שאר קדשים תאמר בפנים אלא פסל בו אלא חטאת ועוד מה לחוץ שכן פסל בו אלא חטאת תאמר בפנים אלא פסל בו בשר תאמר בפנים אלא פסל בו אלא דם ועוד מה לחוץ שכן נפסל בכל ענין דם היוצא תאמר בפנים דאין נפסל אלא לכפר:

עא א מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הלכה יד:

עב ב ג מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה טו:

עג ד מיי' שם הלכה טו:

עד ה מיי' פ"ג שם הלכה לד ופ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה ז:

עה ו מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה לה:

תורה אור השלם

1. וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא ו, כג
2. הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: ויקרא י, יח
3. וְאִם הָאֵכֹל יֹאכַל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז, יח

מוסף רש"י

כלפי לייא. שתי מלות הן, כלפי היכן דבר זה טוטח, הא מיפסלת מסתברא. לייא היכן וחכירו בבכורות בפרק הרואה (בכורות נח.) תלבי לנהרא כגני לייא, תרכיס שבורים להיכן הולכין (פסחים ה:) כל הענין כולו. כל פרשה זו וכל חטאת אשר יובא מדמה, דמוקי לה רבנן בחטאת החיצונה שהכניס דמה לפנים וחס פסול שלה וקאמר רחמנא שיכרף, פליג רי"ג ומוקי בחטאת הפנימית, כגון פר העלם דבר של צבור אשר יובא מדמה כמצותה אל אהל מועד לא תאכל בא תאכל בא תשרף, ובכשרה לא אלעזרין קרא, דהא כתיב בגופיה ושרף אותו על עצים וגו', אלא שאם נפסלה בייצא ובטומאה, בא הכתוב ללמדך שתשרפנה בבית הבירה ולא חוץ לג' מחנות כמצותה, ולימן ל"ת על אכילתה: שנכנסה דמה לפני ולפנים מנין. לך שהיא פסולה: הן לא הובא. מדאמר ליה משה לאהרן הן לא הובא, הא הובא בא שריפה היא ושפיר עביד דשרפוה לאלתר (פסחים פג.):

שיטה מקובצת

כיון דאיכא חטאת ואשם דבר נכנס דמן פסולין. וא"ת ואמאי דבר בפנים ומה בכך אם יפסול החיצון כיון דסופו ליפסל דאמרי רבנן יפסוף לאמה. ותירץ רש"י הא דאמר יפסוף לאמה היינו לאמר שיפסל בסקיעת החמה ומוטב שיפסלו שניהם ממילא בסקיעת החמה ויפסכו לאמה ולא פסלינן לחלון בידים: **קדשים קלים מנין.** תימה מיפוק לי דהא איתרבו כל הקדשים למריקה ושטיפה: **רש"י ד"ה הרי הוא אומר בו' אא"כ משולש בדם ובשר ואמורים** בגון חוץ לעזרה וכו'. נ"כ והרא"ש פירש שיהא מקום המחשבה עליו משולש בדם ובשר ואמורין כלומר כל מה שיוצא מהן לאותו מקום שיפסל לפיכך אם יחשב בהן להוציא לאותו מקום פוסל במחשבה והיינו חוץ, אבל בפנים אם יכנס בו בשר כשר דדם אמר רחמנא ולא בשר, הלכך אם יחשב בו להכניסו שם כשר. ע"כ מלאתי בספר יקר (ב"ש):

עין משפט נר מצוה

יא [יא] דמן לפנים פסולין (*ש"מ): **יב** [יב] ל"ל משל דר"ע (*ש"מ וכ"ה ברש"י): **יג** [יג] ל"ל עסיק. וכן בכל"ל (*שמכ"י): **יד** [יד] ל"ל לאו בחטאת קאמינא לך כל"ל והשאר נמחק (*ש"מ): **טו** [טו] מיפוק לגבי מזבח נמחק (*ש"מ וב"ש): **טז** [טז] ל"ל הא (*ב"ש): **יז** [יז] ואמר (*ש"מ): **יח** [יח] בחמין (ש"מ): **יט** [יט] בכתפ"ל נוסף את דמה. וכ"ה בכל"י: **כ** [כ] הפסולין (*ש"מ): **כא** [כא] נתערב (*ש"מ): **כב** [כב] לאו בחטאת לחוד קאמינא לך כל"ל והל"ל עם שלפניו (שמכ"י): **כג** [כג] ל"ל וכל חטאת (ש"מ): **כד** [כד] ל"ל יחיד (ש"מ): **כה** [כה] דמוקמי (כתה"י): **כו** [כו] ל"ל כמצותה (צ"ק). ובכתה"י בלפנינו: **כז** [כז] ל"ל כמצותן בבכורות (ש"מ): **כח** [כח] מיפוק קדשי ליתא בכתה"י וד"ו: **כט** [כט] ל"ל חטאות (ש"מ): **ל** [ל] בחוץ את המשוייר כו' הד"ל (שמכ"י וצ"ק): **לא** [לא] ל"ל פוסלת בו. ומיפוק בפנים נמחק (*ש"מ): **לב** [לב] כב"ל מותרין: **לג** [לג] הכנסת פנים (כ"י פ). נ"ל מחשבת היכל. ומיפוק הכנסה נמחק (ש"מ): **לד** [לד] ס"ל ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ. כלומר מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו לא תהא פוסלת מקל וחומר (ש"מ): **לה** [לה] ל"ל יתירא (ב"ש): **לו** [לו] ל"ל הוה ניחא (צ"ק). ובס"מ נוסף אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת יחיד דביחיד נמי איכא זכר כגון שעיר נשיא חטאת צבור מנין ת"ל וכל חטאת. א"נ יש לישב גירסת רש"י וה"ק חטאת זכר ביחיד מנין דצבור שאני דלא אפשר נקבה בחן. ע"כ. ועי' ל"ק וקדשי דוד: **לז** [לז] בס"מ נוסף וי"ל מכ"ש דלא מצינו הכשר בפנים ליחיד. וכ' נגלין לתף דבפרו אל כה"ג מלינו לו הכשר בפנים, י"ל דס"ל ג' דמקרי חטאת הפנימיים כגון בשר ואימורין כלומר דף ג דמקרי חטאת הפנימיים עיי"ש:

עא [עא] א מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הלכה יד:

עב [עב] ב ג מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה טו:

עג [עג] ד מיי' שם הלכה טו:

עד [עד] ה מיי' פ"ג שם הלכה לד ופ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה ז:

עה [עה] ו מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הלכה לה:

יא [יא] ת"כ צו פ"ח ה"א, **ג** [ג] מנחות פט., **ג** [ג] פסחים פג. ת"כ שם ה"ח, ירושי' פסחים פ"ז ה"ט, **ד** [ד] ת"כ שם ה"ב, ירושי' שם, **ה** [ה] ת"כ שם ה"ד, ירושי' שם, **ו** [ו] עיין רש"ק ומילופי גרסאות ובספר פנים מאירות, **ז** [ז] שייך לע"ב, **ח** [ח] ע' לעיל כח:, **ט** [ט] [ועי' תו' פסחים מג: ד"ה מתן, מנחות נו: ד"ה אמר, נדה עג. ד"ה תלמוד לומר].

שינויי נוסחאות

א [א] דמן לפנים פסולין (*ש"מ): **ב** [ב] ל"ל משל דר"ע (*ש"מ וכ"ה ברש"י): **ג** [ג] ל"ל עסיק. וכן בכל"ל (*שמכ"י): **ד** [ד] ל"ל לאו בחטאת קאמינא לך כל"ל והשאר נמחק (*ש"מ): **ה** [ה] מיפוק לגבי מזבח נמחק (*ש"מ וב"ש): **ו** [ו] ל"ל הא (*ב"ש): **ז** [ז] ואמר (*ש"מ): **ח** [ח] בחמין (ש"מ): **ט** [ט] בכתפ"ל נוסף את דמה. וכ"ה בכל"י: **י** [י] הפסולין (*ש"מ): **יא** [יא] ל"ל נתערב (*ש"מ): **יב** [יב] לאו בחטאת לחוד קאמינא לך כל"ל והל"ל עם שלפניו (שמכ"י): **יג** [יג] ל"ל וכל חטאת (ש"מ): **יד** [יד] ל"ל יחיד (ש"מ): **טו** [טו] דמוקמי (כתה"י): **טז** [טז] ל"ל כמצותה (צ"ק). ובכתה"י בלפנינו: **יז** [יז] ל"ל כמצותן בבכורות (ש"מ): **יח** [יח] מיפוק קדשי ליתא בכתה"י וד"ו: **יט** [יט] ל"ל חטאות (ש"מ): **כ** [כ] בחוץ את המשוייר כו' הד"ל (שמכ"י וצ"ק): **כא** [כא] ל"ל פוסלת בו. ומיפוק בפנים נמחק (*ש"מ): **כב** [כב] כב"ל מותרין: **כג** [כג] הכנסת פנים (כ"י פ). נ"ל מחשבת היכל. ומיפוק הכנסה נמחק (ש"מ): **כד** [כד] ס"ל ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ. כלומר מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו לא תהא פוסלת מקל וחומר (ש"מ): **כה** [כה] ל"ל יתירא (ב"ש): **כו** [כו] ל"ל הוה ניחא (צ"ק). ובס"מ נוסף אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא חטאת יחיד דביחיד נמי איכא זכר כגון שעיר נשיא חטאת צבור מנין ת"ל וכל חטאת. א"נ יש לישב גירסת רש"י וה"ק חטאת זכר ביחיד מנין דצבור שאני דלא אפשר נקבה בחן. ע"כ. ועי' ל"ק וקדשי דוד: **כז** [כז] בס"מ נוסף וי"ל מכ"ש דלא מצינו הכשר בפנים ליחיד. וכ' נגלין לתף דבפרו אל כה"ג מלינו לו הכשר בפנים, י"ל דס"ל ג' דמקרי חטאת הפנימיים כגון בשר ואימורין כלומר דף ג דמקרי חטאת הפנימיים עיי"ש:

מקום משולש. פירשתי לעיל בסוף פרק שני (דף כט. ד"ה למקום): **ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ מק"ו.** תימה כיון דלא ידע דרשה דשלישי זה חוץ לזמנו ופיגול זה חוץ למקומו בגלו ק"ו נמי לא תהא מחשבה פוסלת. וא"ת לא תהא יציאת חוץ פוסלת בגלא לכפר ק"ו מבפנים שלא פסל את המשויר וגם חטאת דוקא מק"ו וי"ל כיון דנפקא לן מקרא דבשר נפסל [א] הוה הדין כל דמיס: **דמה ולא בשרה.** לקמן [ב] (דף לג) דרשינן דמה של זו ולא דמה של אחרת וק"ק ל"ל למעוטי בשרה הא לכפר כתיב: **כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר.**

פי' בקונטרס ודם היוצא מק"ו מבשר אתי ועוד נפקא לן מהן לא הובא את דמה וגו' אמר [ג] שמא הכנסתם את דמה לפנים אמרו הן לא הובא את דמה אל הקדש שמא חוץ למחיצתה יצתה אמרו לו פנימה היתה הכי דרשינן ליה לקמן בפרק טבול יום (דף קא.). ולא דק דלקמן דריש מבקדש היתה [ד] וע"ע בפ' כילד צולין (פסחים פב.) דדריש לענין בשר היוצא ועוד בפרק בהמה המקשה (חולין סח.) דאיכא תנא דלא דריש

התם ובשר בשדה לענין יוצא:

לא נצרכא אלא לדרך משופש. פי' בקונטרס כגון [ה] גגין ועליות בית קדשי הקדשים בלולין. וקשה דבהקומץ רבה (מנחות דף כז:) דרשי רבנן אל הקדש בלא יבא אבל מבית לפרכת ואל פני הכפרת בלא יומות ופריך לכתוב אל הקדש ומבית לפרכת ולא בעי אל פני הכפרת ומשני למעוטי דרך משופש והשתא ל"ל קרא תיפוק ליה דרך גגין מדכתיב ואל יבא דמשמע דרך ביאה כדממעטינן בפרק ב' דשבועות (דף יח:) טומא שנכנס דרך גגין להיכל ונראה לפרש דבשבועות מיירי כשפיחת את התקרה אבל [ו] הכא שנכנס דרך לול שהיה בעליית בית קדשי קדשים שבו היו משלשלים את האומנים במיבות [ז] דדרך ביאה הוא לבך נעשה א"ג כמו שפירש בקונטרס במנחות (שם) שחתך [ח] החומה לפני ולפנים ועשה פתח בדרוס או בצפון ונכנס ולא נכנס בפתח שבמזרח שהיה [ט] פניו למערב ועוד פירש בקונטרס התם א"נ נכנס בפתח מזרח ונדד בהלכסון הלכתא [י] בגדדין לא מיחייב דאל פני בעינן שיהו פניס [יא] אל פניס מזרחיים של כפורת ועוד יש לפרש דרך משופש כגון דרך לול שהיה אחורי בית הכפורת כדאמר בסוף איזהו מקומן (לעיל דף נה:) שניס לפר בר והקשה ה"ר יעקב דאורליינ"ש ל"ל קרא למעוטי בהקומץ רבה [יב] דרך משופש תיפוק לי מדכתיב ואל יבא כדדייקינן הכא והא הבאה כתיבא בי' ויש לחלק בין הבאת הדם לבאת הדם [יג]:

[א] מקום שיהא משולש בדם בבשר באימורים ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ מקל וחומר ומה מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ אין מחשבה פוסלת בפנים מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים אינו דין שלא [ב] יהא פוסל מחשבה בחוץ ת"ל [1] שלישי [ג] חוץ לזמנו פיגול חוץ למקומו [2] אבשר [היוצא לחוץ פסול] הנכנס לפנים כשר שיהא בדין שפסול ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ פסול מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס בפנים אינו דין שיפסול הרי הוא אומר [2] מדמה [3] דמה ולא בשר [ג] ק"ו [ד] מעתה ומה במקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס לפנים כשר מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ אינו דין שכשר הרי הוא אומר [3] ובשר בשדה טרפה לא תאכלו [ג] כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר תנו רבנן [4] פנימה אין לי אלא פנימה היכל מנין ת"ל אל הקדש פנימה [ה] ויאמר קודש ואל יאמר פנימה אמר רבא [ו] בא זה ולימד על זה מידי דהוה אתושב ושכיר דתניא [5] תושב [ז] זה קנוי קנין עולם שכיר זה קנוי קנין שנים יאמר תושב ואל יאמר שכיר ואני אומר קנוי קנין עולם אינו אוכל קנוי קנין שנים לא כ"ש אילו כן הייתי אומר תושב זה קנוי קנין שנים אבל קנוי קנין עולם יהא אוכל בא שכיר ולימד על תושב שזה קנוי קנין עולם וזה קנוי קנין שנים [ח] ואינו אוכל א"ל אביי בשלמא התם תרי גופי נינהו [ט] ואע"ג דה"ל לקרא למכתב נרצע לא יאכל ואידך אתי בק"ו [י] מילתא דאתי בק"ו טרח וכתב לה קרא אלא הכא כיון (דאיכא) דאיפסל בהיכל (הכא) לפני ולפנים מאי בעי אלא אמר אביי לא נצרכא אלא לדרך משופש א"ל רבא והא הבאה כתיב ביה אלא אמר רבא כל מידי דחשיב עליה לפני ולפנים לא מיפסל בהיכל בעי רבא פר העלם דבר של צבור ושעיר עבודת כוכבים שהכנים דמן לפני ולפנים מהו מי אמרי' אל הקודש פנימה כל היכא דקרינן אל הקודש קרינן ליה פנימה כל היכא דלא קרינן אל הקודש לא קרינן פנימה או דלמא שלא במקומן הוא ואם תימצי לומר שלא במקומן הוא פר ושעיר של יום הכיפורים שהזה מדמן על [ח] הבדים והוציאן להיכל והכנסן מהו מי אמרינן מקומן הוא או דלמא הואיל ונפק נפק ואם תימצי לומר הואיל ונפק נפק הזה מדמן על הפרכת

[1] מיבעי ליה כדפרישית מקוס משולש: **בשר היוצא לחוץ פסול.** מובשר בשדה נפקא לן לקמן: **דמה ולא בשרה.** דתרי דמה כתיבי אשר יוצא מדמה והן לא הובא את דמה חד למעוטי בשר: **ק"ו.** לבשר היוצא מעתה שלא יפסל: **בשדה.** בלא מחילות משמע ודריש ליה לכל הבשר שטעון [ב] מחילה טריפה הוא ביוצא ולא תאכל ודם היוצא ק"ו מבשר אתי ועוד נפקא לן מהן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אמר להן שמא הכנסתם [ג] לפנים א"ל הן לא הובא את דמה אל הקדש (פנימה) שמא חוץ למחיצתה יצתה אמרו לו פנימה היתה הכי דרשינן ליה לקמן בפ' טבול יום (דף קא.): **הן לא הובא וגו' פנימה.** אין לי אלא שנכנס דמה לפני ולפנים [ד] **בא זה ולימד על זה.** דאי כתב קדש ולא כתב פנימה הייתי אומר קדש זה לפני ולפנים [ה]: **בא פנימה.** שהוא מיותר ולימד על קדש שהוא היכל: [6] תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: **קנוי קנין עולם.** נרצע שמיושב אצלו עד היובל: **קנין שנים.** עבד עברי שעתיד לצאת בשביעית: **אינו אוכל.** בתרומה שאין גופו קנוי לכהן: **בשלמא התם.** איכא למימר בשני מקראות סתומים בא זה ולימד על זה: **דתרי גופים נינהו.** אין אזהרתו של זה כמשמעו [ד] של זה וכל אחד מלמד על עצמו. ואי משום דאיכא למפרך נכתוב נרצע בהדיא ולא נבעי שכיר [ו] ס"ל שכיר כו' כלומר לאו [ז] משום דבמשמעות הוא אלא משום דאתי בק"ו ואיכא לשנויי מילתא דאתי בק"ו טרח וכתב ליה קרא השתא דסתימי כ"ש דשפיר שיינן בא זה ולימד על זה: **אלא הכא.** דאזהרת לפני ולפנים בכלל היכל היא דהא לא יכנס לה אלא דרך היכל אין כאן אלא פסול היכל וכיון דמהיכל איפסיל ליה לפני ולפנים מאי [ז] בעי הכא למיפסל הרי פסול ועומד והיה לו לפרש היכל ולשמוק אלא ישנה מקרא של חנם שאינו מלמד כלום: **לא נצרכא.** האי פנימה אלא לדרך משופש שלא כדרכו כגון דרך גגין ועליות בית [ח] המקדש בלולין דהשתא הולך ללמד על עצמו ואי משום דאתי בק"ו אפ"ה טרח וכתב לה קרא. ומשופש [ט] עקוס כך שמו במנחות בהקומץ רבה (דף כז:): **והא הבאה כתיב.** ומשמע דלא מיפסיל אלא דרך הבאה: **אלא אמר רבא.** לעולם דעייליה דרך פתחים ואשמועי' קרא דהיכא דחשיב עליה מתחילתו להכניסו [לפני] ולפנים ותחילת הבאתו להיכל ע"מ פניס היה לא מיפסיל עד דמטי לפניס ואם החזירו [י] לחוץ כשר: **פר העלם דבר.** שמצות כפרתו בהיכל והכניסו לפני ולפניס: **מהו.** מי אמרינן כל היכא דקרינן ביה פסול דאל הקדש כגון בחטאות

מסורת הש"ס

[א] (לעיל כט. לו.), [ב] (לעיל יח.), [ג] (מכות יח. חולין סח.), [ד] יומא ע. קידושין ל. ת"כ אמור פ"ד ה"י"ז, ספרי קרח קיז, ירושלמי יבמות פ"ח ה"א, [ה] (פסחים יח: וש"נ), [1] ויקרא יט, ז, [2] ויקרא כב י, [3] פסחים כו. מדות פ"ד מ"ח, [4] מנחות כז: וש"ס.

תורה אור השלם

1. וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא ו, כג
2. וְאִם הֵאָכֵל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז, יח
3. וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב, ל
4. הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: ויקרא י, יח
5. וְכָל זָר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשַׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ: ויקרא כב, י

שינויי נוסחאות

א) שלא תהא מחשבה פוסלת בחוץ (כתה"י): **ב)** שלישי זהו חוץ לזמנו פיגול זהו חוץ למקומו כ"ל (ש"מ): **ג)** בשרה (כתה"י): **ד)** ל"ל ק"ו לבשר היוצא (ש"מ). וכמה"י ק"ו ליוצא: **ה)** תינח פנימה ממקק (ש"מ): **ו)** ל"ל רבה (*הגרי"ב): **ז)** ל"ל נינהו דאי נמי כתב רחמנא נרצע לא יאכל הוה ליה שכיר מילתא דאתי בק"ו ומילתא דאתי וכו' (ש"מ): **ח)** על בין הבדים (כתה"י): **ט)** הטענן מחיצה ויצא דטריפה הוא ולא תאכל (ש"מ): **י)** הכנסתם דמה לפנים (כתה"י): **יא)** כש"מ מה"ל פנימה. הן לא וכו': **יב)** כש"מ נוסף דהיינו פנימה: **יג)** ולפנים בא כו' הל"ל (*שמה"י וצ"ק): **יד)** ל"ל במשמעותו (רש"ש): **טו)** ה"ל שכיר הת"ל (שמכ"ה). ולאח לעיל אות ז': **טז)** כל"פ לאו פירכא היא משום וכו': **יז)** היכי בעי (כי"י): **יח)** ל"ל בית קדש הקדשים (*שמה"י וכ"ה בתוס'): **יט)** ל"ל משופש משובש כך שמעתי במנחות. ותינח עקום ממקק (צ"ק). אבל בכתה"י וש"מ אימא: **כ)** החזירו מהיכל לחוץ (ש"מ): **כא)** נפסל בכל גווני הוא הדין כו' כנלע"ל (באה"מ): **כב)** ל"ל לעיל (יא ע"א) (צ"ק): **כג)** אמר להם (ש"מ): **כד)** היתה ממקק (ש"מ): **כה)** כגון דרך גגין (ש"מ): **כו)** אבל במנחות איירי כשנכנס לי"ל ותינח הכא ממקק (ש"מ): **כז)** סס כרש"י שהתר: **כח)** סס כרש"י שיהא: **כט)** ל"ל והילך בצדדין (שמה"י): **ל)** פניו (ש"מ במנחות שם): **לא)** כש"מ נוסף דהיינו ביאה ריקנית:

ליקוטים

והא הבאה כתיב ביה. [טמא שנכנס למקדש דרך גגין פטור משום דאינו דרך ביאה]. ונראה דאם שהה שם שיעור השתחויה דחייב אף שנכנס דרך גגות דלא גרע מטהור שנכנס ונטמא שם דק"ל דאם שהה חייב אף דלא קרינן ביה ואל המקדש לא תבא כו'. וא"ת דבסוף פרק ח' דזבחים

עין משפט נר מצוה

עז א מיי' פרק יא מהלכות מעה"ק הלכה ז:
ב מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הלכה ח
עז ג מיי' פרק יא מהלכות מעה"ק הלכה ו:
עח ד ה מיי' פרק ו מהלכות תרומות הלכה ה:
עט ז מיי' פרק ב מהלכות פסה"מ הלכה יד:

מוסף רש"י

משולש בדם בבשר באימורים. ולימד על מחצבת חוץ למקומו שאינה מועלת אלא מקדשי קדשים שמיצב עליהם לאוכלם חוץ לעזרה, או בקדשים קלים לאוכלם חוץ לעיר, פרט למחצב לאכול בהיכל ולא פסיל, דבעינן שיחצב על מקום המשולש בדם בבשר ואימורין, הייני חוץ לעזרה בשעת היתר הקטרת, לאפוקי היכל שאין בו הקטרת אימורין ולא אכילת בשר (לעיל כט.): **דמה.** אשר יוצא מדמה: **ולא בשר.** שאם נכנס בשרה להיכל אינה נפסלת (לעיל יא.). **ובשר בשדה.** מבשדה יטריפה קא דייק, כשדה שאין בו מחילות, ולמדנו מכאן קדשי קדשים חוץ לקלעים ועובר שהוציא את ידו בשעת אחיטת אמו (מכות יח.). כלומר חוץ למחילתו דהיינו לאויר, שרחם זה הוה ליה במילה להתירו בשחיטה, וכיון שיצא הרי הוא כטרפה ולא תאכלו, וכל מי שיש לו מחילה ויצא, כגון בשר קדשים שיצאו, נמי מהאי קרא נפקא לן (חולין סח.) **מידי דהוה אתושב ושכיר.** דכתיב גבי תרומה למידרש הכי: **תושב.** האמור אצל תרומה מושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: **זה קנוי קנין עולם.** עבד עברי הנרצע ביד כהן, ואף על פי כן אין גופו קנוי לו כשאר עבדים כנענים לאכול בתרומה (קדושין ד. ובגי"ר יבמות ע.) **זה קנוי קנין שנים.** פתח עבד שיצא בשש שנים: אצלא הגיע לו עדיין שש שנים: אילו כן. דלא נאמר אלא תושב, הייתי אומר תושב זה קנוי קנין שנים. משום הכי אסור בתרומה, בא שכיר ילמיד ולימד על כחקר דאתי קרא לגרעא אתא, וכיון דתרי כתבי מתפרגא דתושב זה המיושב אצלו לזמן מרובה ושכיר זה העומד לצאת (רבמות שם). דעל כחקר חד מייריא לגרעא הוא דאתא ומאחר שנכתבו שנהם משמעותא דגרעא מתושב אתיא, שהוא מיושב אצלו איתר מן הקנוי לשש שנים: **התם תרי גופי נינהו.** גרעא ושאינו נרצע שני גופים הם ואפשר לחיות שניהם בקול וחומר. כלומר אפילו פירש הכתוב נרצע לא יאכל ומזר ופירש על שאינו נרצע ואע"פ שלא הוצרך לאותבו, הייתי יכול למרך ולומר דאע"ג דהוי שכיר מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא, לפיכך כשכתבו התם י"ל בא זה ולימד על זה ואין לנו להקשות יכתוב נרצע בפירוש ולא יכתוב שכיר (קדושין שם) **משופש.** כמו משופש, דפ"ל וכ"ת מתמלפין דכתיב (שפה) [נשפת] וכתיב נשבה בו (מנחות כז.):

שיטה מקובצת

תוד"ה בין. פירש בקונטרס כו' אמרו לו פנימה היתה. משמע דאם יצאת לחוץ שפיר עבדו דאשתרוף מפני שהיה נפסל ביוצא והתם מיירי בדם (מהר"פ):

אמרינן תנו רבנן פנימה היכל מנין ת"ל אל הקדש פנימה והקשו כיון דאיפסלה בהיכל לפני ולפנים מאי בעי ותירץ אביי לא נצרכה אלא לדרך משופש, אמר ליה רבא והא הבאה כתיב בה. ואי אמרת דמדרך ביאה לא מימעט דרך משופש אלא בדלא שהה אבל אם שהה לא מימעיט, אימא דקרא דפנימה מיירי בנכנס דרך משופש ושהה. י"ל דשאני דם דאין לחלק בין שהה ללא שהה וכיון דלא מיפסיל משום כניסתו לאלתר תו לא מיפסל, אך גבי באת אדם יש לחלק בין שהה ללא שהה משום דכל דלא שהה עדיין הביאה הראשונה קיימת ומשום אותה ביאה אין לחייבו כיון שלא היתה דרך ביאה אך בשהה כבר כלתה ביאה ראשונה וחשיב כביאה שניה. אך מדברי התוס' נראה דס"ל דכי ממעטינן גבי ביאה ריקנית כל שאינו דרך ביאה הוא אפילו שהה, שהרי הקשו דלמה לי קרא דאל פני הכפרת תיפוק ליה משום דכתיב ואל יבא, והוכרחו לומר דדרך משופש הוי דרך ביאה. משמע דס"ל דמאל יבוא ממעטינן כל שאינו דרך ביאה אפילו שהה מדלא אוקמוה לקרא דאל פני הכפורת בדשהה דלא מימעט מאל יבוא. ומיהו נ"ל דאף דס"ל לתוס' דכל היכא דכתיב ביאה ממעטינן כל שאינו דרך ביאה אף אם שהה, מ"מ מודו גבי באת טמא דאם נכנס דרך גגין ושהה דחייב וכמו שכתבנו לעיל, משום דשאני באת טמא דקי"ל דאפילו טהור שנכנס ונטמא שם אם שהה חייב ואע"ג דלא קרינן ביה ואל המקדש לא תבוא שהרי בשעת ביאה טהור היה אפ"ה חייב ואזהרתיה מדכתיב ולא יטמאו את מחניהם וכתיב וישלחו וכמו שכתבו התוס' בפ"ב דשבועות דף טז ד"ה תנהו יע"ש, ומש"ה היכא דנכנס דרך גגין דין הוא דליחייב אם שהה אע"ג דמשום ביאה פטור משום דחשיב כאילו נטמא שם דחייב אע"ג דליכא ביאה באיסור אבל גבי ביאה ריקנית כל שאינו חייב משום ביאה תו לא מיחייב שהרי כל שנכנס להיכל או לקדש הקדשים לצורך עבודה וכלתה עבודתו ושהה כל היום כולו לא מיחייב כלל דכיון דמשום ביאה לא מיחייב תו לא מיחייב (מצל"מ פ"ג מביאת מקדש הי"ט):

והוציאו למזבח. להזות שבע על טיהרו ומתן ד׳ על קרנותיו כדכתיב [ויקרא טו:] וילא אל המזבח אשר לפני ה׳ וכפר עליו ותנן זה מזבח החיצון בפרק הוציאו לו (יומא דף נח:) ומאריגן התם דלהכי כתיב וילא עד דנפיק מכוליה מזבח שלא יעמוד בין המזבח ולפרכת בשעת מתנות המזבח אלא בין המזבח לפתח [ז] **לגל המזרח.** [יא] **הלא חד מקום הוא.** שאין הפסק (מזבח) [יב] ביניתים ולא הויא הכנסה [יג] שלא במקומה: **או דילמא.** רחמנא שויה שני מקומות דכתיב ביה ויליפה: ה״ג בת״כ **רבי אליעזר אומר נאמר כאן ונאמר להלן לכפר בקדש ונאמר להלן לכפר בקדש מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר רבי שמעון אומר נאמר כאן לכפר ונאמר להלן** [1]לכפר [ב] בקודש ונאמר להלן [2]וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר רבי שמעון אומר נאמר כאן לכפר ונאמר להלן [3]ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר במאי קמיפלגי מ״ס דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים [ג] ומ״ס דנין בהמה מבהמה ואין דנין בהמה מאדם: רבי יהודה אומר כו׳: [ד]**הא** מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר אמר רבי ירמיה [ה]ממשמע שנאמר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם (אל אהל מועד) לכפר בקודש מה ת״ל [4]והשורף מה תלמוד לומר והשורף לגופיה איצטריך אלא מה ת״ל חטאת חטאת [ה] לפי שלא למדנו אלא לפר ושעיר של יום הכפורים שנשרפין [ו] אבית הדשן מטמאין בגדים שאר נשרפין מנין ת״ל חטאת חטאת דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת שאין תלמוד לומר לכפר מה תלמוד לומר לכפר [ב]לימד על כל המתכפרים שהשורפן מטמא בגדים ורבי יהודה לכפר לא משמע ליה מאי טעמא לאו משום דמיבעיא ליה לגזירה שוה:

הדרן עלך כל הזבחים שנתערבו

המזבח [ז]מקדש [את] הראוי לו [ח]רבי יהושע אומר [ט]כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שנאמר [5]היא העולה על מוקדה מה עולה שהיא ראויה לאישים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי לאישים אם עלה לא ירד [י]רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד שנאמר היא העולה על מוקדה על המזבח מה עולה שהיא ראויה למזבח אם עלתה לא תרד אף כל דבר שהוא ראוי למזבח אם עלתה לא תרד [יא]אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים שרבן גמליאל אומר לא ירדו ורבי יהושע אומר ירדו רבי שמעון אומר הזבח כשר ונסכים [יב] פסולין הנסכים [יג] כשירים והזבח פסול אפי׳ [יד]הזבח לא ירד והנסכים ירדו:

לא נשלא כיפר רבי שמעון אומר נאמר כאן לכפר בקדש ונאמר להלן לכפר בקדש מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר. ר׳ אליעזר יליף לכפר דאשר יובא מדמה לכפר מוכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר ומזהיר שפורשין מן ההיכל בשעת הקטרה מה להלן בבואו לכפר משמע מתחילת בילת המכפר הוזהרו חבריו לפרוש הילכך כתיב [יד] לכפר ועדיין לא כיפר משמע [טו] אף [טו] אשר יובא מדמה לכפר מתחילת הבאתה ע״מ לכפר משמע שנפסל הילכך אע״פ שלא כיפר: **ונאמר להלן לכפר בקדש.** דר׳ שמעון ותא [יז] פר החטאת ותא שעיר החטאת אשר הובא כו׳ וגו׳ מה להלן בשכיפר הכתוב מדבר דהא שריפה בתר כפרה היא אף כאן בשכיפר: **רבי אליעזר סבר דנין חוץ מחוץ.** דס חטאת המיצוה שהכתוב מלמדך שתעמוד בחוץ ולא יכניסוהו לפנים מאדם זה שהכתוב מזהירו שיעמוד בחוץ: **ואין דנין חוץ מבפנים.** מפר יוה״כ שהבאתה [יח] כמצותה לפנים: **דנין בהמה מבהמה.** חטאת חיצוה מחטאת פנימית: ה״ג [**הכנים שוגג כשר**] **הא מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר.** בשכיפר וכרבי שמעון סבירא ליה או אפי׳ בשלא כיפר וכרבי אליעזר: ה״ג בתורת כהנים **ואת פר החטאת וגו׳ והשורף אותם וגו׳ מה ת״ל.** דמשמע דמיבעי ליה מה ת״ל והשורף היינו [יט] דקפיץ מה ת״ל הא לגופיה איצטריך ללמדך שהשורפן מטמא בגדים: **אלא מה תלמוד לומר.** אחטאת [כ] חטאת תרי זימני מהדר: **ונשרפין אבית הדשן.** כדי נסבה דהא עיקר על שפך הדשן ישרף [כא] בפר העלם דבר כתיב אלא משום דמטמא בגדים נקט לה ולא כתיב בהו: **אינו צריך.** ללמד [כא] מחטאת חטאת דממשמעותא דקרא נפקא דתלי טעמא דטומאת בגדים משום דהוצא את דמה לכפר למדנו שכל הפנימים השורפים מטמא בגדים שלא היה לו לכתוב ואשר [כב] הובא וגו׳ אלא ותא פר החטאת ותא שעיר החטאת וגו׳: **מאי טעמא.** לא נפקא ליה לר׳ יהודה מלכפר: **אלא משום דמפיק ליה.** להאי לכפר לג״ש דרבי שמעון ללמד על דמיס החיצוניס שנכנס דמס לפנים שאין פסול אלא א״כ כיפר כרבי שמעון ולא משום דתלי טעמא דשריפה בהוצא את דמן [כג] הילכך איצטריך חטאת חטאת לרבות שאר הפנימיות:

הדרן עלך כל הזבחים

המזבח מקדש. אפילו דבר פסול שעלה למזבח קדשו המזבח ליעשות לחמו ואין מורידין אותו: **אם הראוי לו.** משהוברר לחלקו. ובגמרא [ע״ב] מפרש למעוטי קמיצה שלא קדשו בכלי לאחר קמיצה שלא הוברר לחלק גבוה דאע״ג דקידשה המנחה כולה בכלי אין זה חלק גבוה ברור שאין המנחה קריבה כולה ובקמיצה בלא מתן כלי אין זה מבורר למזבח: **רבי יהושע אומר כו׳.** הני תנאי פליגי בפירושא דאם הראוי לו דסתמא דמתניתין רבי [כד] סתם מתניתין שאין ראוי לו למעוטי שאין ראוי לו והדר מפרש ומאי ניהו ראוי לו לרבי יהושע ראוי לאישים שנפסל ולא דס פסול ונסכים פסולין שאינן לאישים ולר״ג כל הראוי למזבח שנפסל אפילו דס ונסכים ואין לך למעט אלא מה שלא נברר לחלק מזבח מעולה ומאי ניהו קמיצה שלא קידשו מעולה [כה] בכלי: **לאישים.** לאש: **היא העולה על מוקדה.** דבר שהוא למוקד ועולה [כו] היא בהוייתן יהא ולא ירד. היא משמע בהוייתו תהא משעלתה על מוקדה: **אף כל שראוי לאישים.** לאפוקי דס ונסכים (פסולים) כדמפרש בסיפא אין בין דברי ר״ג לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים: רבי שמעון סבירא ליה בנסכים של זבח כרבי יהושע (ובדם) ובנסכים הבאין בפני עצמן כרבן גמליאל ולאו ממוקדה יליף אלא טעמא אחרינא אית ליה כדמפרש בגמרא [פד.]: **אם הזבח כשר והנסכים פסולין.** כגון שיצאו או נטמאו: **או הזבח נפסל והנסכים כשרין.** הואיל והם באים בגללו נפסלו עמו ובטלה תורת הקרבה מהן: **הזבח לא ירד.** דמזבח קדשו: והנסכים

מסורת הש״ס

א) ת״כ צ״ו פ״ח ה״ד, **ב)** ע׳ לעיל לו., **ג)** ת״כ אחרי פרש׳ ה ה״ד ע״ש, **ד)** סנהדרין לד., **ה)** ת״כ צו פ״א ה״ד, **ו)** ה״ה, **ז)** שם ה״ו, **ח)** יומא מד., **ט)** ויקרא ד יב, **י)** וע״ל מז: כתו׳ ד״ה אלו וכרש״י שם ויפה מדייק רש״י הכא, ל״ק ע״ש., **כ)** [ועי׳ לעיל מז: תו׳ ד״ה אלון], **ל)** [וע״ד תו׳ עירובין מח. ד״ה ר׳ יהודה פסחים פג. ד״ה ר״ש ולף קנז: ד״ה ומותם מו״ק כד. ד״ה עלרת].

שינויי נוסחאות

א) והוציאן (כתה״י): **ב)** גי׳ כתה״י וע״ י רש״י לכפר ונאמר להלן לכפר וכל אדם וכו׳ בבואו לכפר מה להלן וכו׳ רש״א נאמר כאן לכפר בקדש ונאמר להלן לכפר בקדש מה להלן וכו׳: **ג)** ל״ל מפנים. ולא״ל בכש״י (כתה״י): **ד)** ל״ל תניא ממשמע (*ש״מ): **ה)** גי׳ כתה״י חטאת שיכול אין לי אלא מטמאין בגדים ונשרפין אבית הדשן אלא אלו בלבד מניין לרבות פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי ע״ז ת״ל חטאת וכו׳. וכ״ק בספרא פ׳ אחרי (דק״מ): **ו)** ל״ל שהשורפו מטמא בגדים ונשרפין אבית הדשן שאר וכו׳ (ש״מ וכ״נ מרש״י): **ז)** והנסכים (*ש״מ) ועי׳ רש״י: **ח)** **או הנסכים** (כי״מ): **ט)** ואפי׳ (כי״מ ופרי״ד): **י)** ולפתה (*ש״מ): **יא)** בש״מ נוסף דיבור והכניסן. כלומר הכניס בין מזבח לפרוכת מהו: **יב)** ל״ל מחיצה (כתה״י וש״מ). וכל״ק גורס שאין אלא הפסק מזבח כו׳: **יג)** הכנסה שניה שלא במקומה (כתה״י וש״מ): **יד)** תיבת כתיב נמחק (כתה״י וש״מ) **לכפר** דעדיין (כי״פ): **טו)** אף כאן אשר (*ש״מ): **טז)** גי׳ ל״ק ור״ש יליף נאמר כאן לכפר בקדש ונאמר להלן ואת פר החטאת וכו׳ (צ״ק). וכתה״י כלפינו: **יז)** ל״ל מואת (כתה״י): **יח)** **שהבאתו כמצותו** (כי״פ וש״מ): **יט)** **והיינו** (כתה״י): **כ)** ל״ל **חטאת חטאת** (ש״מ וכי״י) **אתרי זימני מהדר** (באה״מ). וכ״כ ל״ל כלפינו: **כא)** בכתה״י וד״ו ללמדך מגזירה שוה ומיכון מחטאת חטאת ליתא סס וחוא מכה״ז ועי״ש שכתב דלפמ״ש התוס׳ לקמן קה ע״ב בסוף העמ׳ דילפותא דחטאת חטאת הו״ל ג״ש, מ״כ מ״ל לגזיה: **כב)** ל״ל **אשר** (באה״מ): **כג)** **דמם** (*ש״מ): **כד)** **דרבי סתם במתניתין** (ש״מ): **כה)** **תיבת מעולם** נמחק (ש״מ): **כו)** **ועולה** **היא בהוייתה ולא תרד.** היא משמע בהוייתה תהא כו׳ כל״ל (ב״ש): **כז)** בכ״ש נוסף **ובפ׳ כהן גדול** (סנהדרין כא ע״ב) **גבי לא ירבה לו נשים:**

עין משפט נר מצוה

פ א מיי׳ פרק ג מהל׳ פסה״מ הלכה יד:

פא ב מיי׳ פרק ה מהל׳ פרה הלכה ד:

א ג מיי׳ פרק ג מהל׳ פסה״מ הלכה ג:

ב ד מיי׳ שם הלכה יד:

תורה אור השלם

1. וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא ו, כג
2. וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בָאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכִפֶּר בְּעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל:
ויקרא טז, יז
3. וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר הוּבָא מִדָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת עֹרֹתָם וְאֶת בְּשָׂרָם וְאֶת פִּרְשָׁם:
ויקרא טז, כז
4. וְהַשֹּׂרֵף אֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה:
ויקרא טז, כח
5. צו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָהּ עַל הַמּוֹקֵד כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ: ויקרא ו, ב

מוסף רש״י

בשכיפר. כגתן ממנו על גבי המזבח הפנימי הוא דקפסקיל רבי יהודה ולא מיפסל בהכנסה (לעיל לו.) **מתני׳. המזבח מקדש.** פסולין שאם עלו לא ירדו, **את הראוי לו.** ובלבד שיהא דבר שנעלה כבר למזבח, וכגון: מפרש למעוטי קמצים שלא קדשו בכלי, אבל פיגול ונסתר דמו ונשחט במחשבת פסול, אם עלו לא ירדו, והתם מפרש טעמא שהיה פסולן בקדש, כלומר שנפסלו בעזרה: **כל הראוי לאישים.** לקטרה על אשה: **העולה על מוקדה.** ממוקדה דייק דהייגו לאשים, דאמר קרא כל הלילה תהא אש, דכיון דעלתה לא תרד, ומשום כשיהא לא אישיר, כל הראוי לאישים גרסינן, אילא גרסינן כל העולה לאשים, וטעמא דדכן גמליאל מעל המזבח (סנהדרין לד.):

שיטה מקובצת

בשכיפר או **בשלא כיפר.** עי׳ לעיל דף לו ע״ב: **תוד״ה** היא העולה כו׳ **דהיא מיעוטא הוא ולא ריבויא.** וגם בכמה מקומות הוי היא מיעוט. לכן נראה לאוקמא תורת העולה שמיך תורה אחת לכל העולין, והא דמייתי היא משום דרולה להוכיח כל הראוי לאישים, אבל אם עלתה לא תרד נפקא ליה מאחת תורת העולה. ומדע דהא ר״ג מוסיף עליו על המזבח להוכיח דר״ל ראוי למזבח, משמע דכל חד מינייהו לא נחית אלא להוכיח דבריו לר״י ראוי לאישים ולר״ג ראוי למזבח, אבל אם עלה לא תרד שמכינן אחת תורת כפרי (מהר״פ):